2. úkol

Úkol A: Přepište následující text do běžného pravopisu češtiny

[‖ ˈt͡sɪmr̩man ˈdɪktoval ˈsvou̯ ˈɦru ˈsou̯sɛdu ˈpadɛvjɛtovɪ ‖ gdɪʃʊˈʔuʊɲɛj ˈpoʊnaːvratu ˈsʊʔarktɪdɪ ˈlɛʒɛl ˈsɛʊsɪlniːm ˈzaːɲɛtɛm ˈɦorniːx ˈt͡sɛzd ˈdiːxat͡siːx ‖ ˈnɛpr̝̊iːlɪʒ ˈvzɟɛlaniː ˈviːmɪŋkaːr̝ ˈzapɪsoval ˈslova ˈtak ˈmɛxanɪt͡skɪ ˈjakʊjɛ ˈslɪʃɛl ‖ ʔaʊˈnɛuvjɛdomovalʊsɪ ʒɛʊˈriːma ˈmuːʒɛ ˈsmɪsl̩ ˈɲɛktɛriːx ˈslof ˈʔuːpl̩ɲɛ ˈzmɲɛɲɪt ‖ ˈnapr̝̊iːklat ˈʔɛmʊsɛ ˈvʊduːslɛtku ˈnɛpruːxodnɛː ˈnosɲiː ˈducɪnɪ ˈzmɲɛɲiː ˈvʊbɛː ‖ ˈtagʒɛ ˈmaːma ˈvɪjdɛ ˈzʊnastɪdlɛːɦo ˈt͡ʃlovjɛka ˈjako ˈbaːba ‖ ˈnɛbo ˈʒaːdaːlɪ ˈnaxlazɛniː ˈt͡ʃlovjɛk ˈlɛtɛŋku ˈnaʊmaltu ‖ ˈmuːʒɛʊsɛʊmu ˈklɪdɲɛ ˈstaːd ʒɛʊˈpr̝̊ɪstanɛ ˈnaʊbaltu ‖ ˈt͡soʒʊɦo ˈjɪscɛ ˈnɛpocɛʃiː ‖]

Pozn. Symbol ʊ označuje, že slova patří k sobě a tvoří jeden přízvukový takt.

Řešení

Cimrman diktoval svou hru sousedu Padevětovi, když u něj po návratu z Arktidy ležel se silným zánětem horních cest dýchacích. Nepříliš vzdělaný výminkář zapisoval slova tak mechanicky, jak je slyšel, a neuvědomoval si, že rýma může smysl některých slov úplně změnit. Například m se v důsledku neprůchodné nosní dutiny změní v b. Takže máma vyjde z nastydlého člověka jako bába. Nebo žádá-li nachlazený člověk letenku na Maltu, může se mu klidně stát, že přistane na Baltu, což ho jistě nepotěší.

Úkol B: Z následujícího videa přepište do IPA to, co redaktorka (Barbora Tachecí) na začátku říká o svém hostovi až do doby, než vysloví jeho jméno (Petr Čtvrtníček). Je to asi v době 0:25, takže připište prvních 25 sekund tohoto videa.

https://www.youtube.com/watch?v=MDNtc3L-vuw

Soustřeďte se pouze na segmentální úroveň, tedy přepis hlásek. Nemusíte zohledňovat suprasegmentální vlastnosti (přízvuk, intonaci, členění slov do přízvukových taktů a intonačních skupin). Dejte však pozor na asimilaci znělosti, která probíhá na hranicích slov. Např. spojení slov *tak že* se běžně vysloví jako [tag ʒɛ] s asimilací [k].
Přepisujte to, co skutečně bylo řečeno. Není příliš vhodný postup si text nejdříve přepsat do běžného pravopisu a pak ho „převést“ do IPA. IPA není jen jiný pravopis, ale záznam toho, co kdo vysloví!

Řešení

[jɛ ˈprovokatɛːr ʔa ˈmɪstɪfɪkaːtor || ˈʔalɛ ˈpr̥̊ɛdɛfʃiːm ˈpruːkopɲiːk ˈpolɪtɪt͡skɛː ˈsatɪrɪ ˈfʊt͡ʃɛsku || ˈpropadl̥ʊjɪʊʔuʃ ˈfʊtʃɛskɛː ˈsoɟɛ || ʔa ˈbɪl ˈjɛɲɲiːm ˈsʊpr̥vɲiːx ˈktɛr̥iː ˈtɛnɦlɛ ˈʒaːnr̥ ˈsʊvɛlkiːm ˈʔuːspjɛxɛm ˈʔuvɛdlɪ ˈnaʊɟɪvadlɛ || ˈʔostatɲɛ ˈjɛɦo ˈparodɪje ˈzʊroku ˈdva ˈcɪsiːt͡sɛpjɛt || ˈʔɪvaːŋku || ˈkamaraːdɛ || ˈmuːʒɛʃ ˈmluvɪt || gdɛ ˈzazaːr̥ɪl ˈspolɛt͡ʃɲɛ ˈsʊjɪr̥iːm ˈlaːbusɛm || ˈbɪla vɛlɛʔuːspjɛʃnou̯ ˈformou̯ ˈpolɪtɪt͡skɛːɦo ˈkabarɛtu]

Pozn.

[ˈpropadl̥ʊjɪʊʔuʃ] přepisuje pravopisné *propadl jí už*, ale Tachecí místo dlouhého [jiː] vysloví krátké [jɪ]
[ˈjɛɲɲiːm] přepisuje *jedním*, ale Tachecí vysloví spíše [ˈjɛɲɲiːm] než [ˈjɛɟɲiːm]

Úkol C: V následujícím přepisu najděte chyby. Tyto chyby mohou být dány jednak nezvládnutím principů a zásad IPA a přepisu mluvené češtiny do IPA (jsou použity špatné značky), jednak nesprávnou (= neortoepickou/nespisovnou) výslovností (je zaznamenána výslovnost, která není ortoepická). Chyby nejsou v přepisu hlásek, nikoliv suprasegmentálních vlastností. Celkově je chyb 18. Slova přepište správně.

[|| ˈʔuprosr̥ɛd ˈɦluboki:x ˈlɛsu: ˈsta:l ˈʔotprada:fna ˈtajɛmni: ˈɦra:dɛk ˈkɛrɛ:mu ˈlıdɛ: ˈr̥i:kalı ˈvltʃ͡i: || ʔuʃ ˈdvana:ct ˈpanɛn ˈv ɲɛm ˈzmızɛlo ˈbɛzɛ ˈstopy || ˈtr̥ına:t͡sta: ˈmjɛla bi:t ˈmarıʃka ˈxudobnɛ: ˈɟɛft͡ʃɛ ˈz ɦor || ˈstalo sɛ ʒɛ ˈmarıʃka ˈf cɛɣ hluboki:x ˈtɛmni:x ˈlesi:ɣ ˈzablou̯ďıla ʔa ˈdoʃla ʔaʃ ˈg vl̥t͡ʃi:mu ˈɦra:tku || tam ˈbıla ˈpodrobɛna ˈkr̥utɛ: ˈzkou̯ʃt͡sɛ ˈnatpr̥ırozɛɲi:ɣ ˈsıl ˈktɛrɛ: ˈna za:ŋku ˈsi:dlılı ||]

Chyby:

- [ʔuprosr̥ɛd] > [ʔuprost̥r̥ɛd] (chybí znak / zjednodušená výslovnost)
- [ʔotprada:fna] > [ʔotprada:**v**na] (špatný znak)
- [kɛrɛ:mu] > [ktɛ**r**ɛ:mu] (nespisovné zjednodušení výslovnosti)
- [vlt͡ʃi:] > [v**l̥**t͡ʃi:] (chybí diakritika pro slabičnost)
- [ʔuʃ dvana:t͡st] > [ʔu**ʒ** dvana:t͡st] (chybná asimilace na rozhraní slov)
- [dvana:ct] > [dvana:**t͡s**t] (chybný znak pro afrikátu)
- [stopy] > [stop**ı**] (chybný znak, ovlivněno pravopisem)
- [trına:t͡sta:] > [t**r̥**ına:t͡sta:] (chybí diakritika pro neznělé ř)
- [mjɛla] > [m**ɲ**ɛla] (tzv. moravská (nespisovná) výslovnost slova *měla*)
- [hluboki:x] > [**ɦ**luboki:x] (chybný znak – české *h* je znělé)
- [lesi:ɣ] > [l**ɛ**si:ɣ] (chybný nebo nevhodný znak – české *e* je otevřenější)
- [zablou̯ďıla] > [zablou̯**ɲ**ıla] (chybný znak, ovlivněno pravopisem)
- [g vl̥t͡ʃi:mu] > [**k** vl̥t͡ʃi:mu] (nespisovná asimilace na rozhraní slov)
- [kr̥utɛ] > [k**r**utɛ] (je zde navíc diakritika pro slabičnost)
- [zkou̯ʃt͡sɛ] > [**s**kou̯ʃt͡sɛ] (chybný přepis výslovnosti, ovlivněno pravopisem)
- [natpr̥ırozɛɲi:ɣ] > [natpr̥ırozɛ**n**i:**x**] (dvě chyby: 1) chybný znak, 2) chybná asimilace znělosti na rozhraní slov – hláska [ɣ] jako znělá varianta [x] se objevuje jen na rozhraní slov jako výsledek asimilace)
- [za:ŋku] > [za:**m**ku] (chybný znak)